

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 2. Quibus deferri possit juramentum litis decisorium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

gere, &c.) ita poterunt & illa. Ad 6. Resp. quòd sic, sed non aliter, quàm possit alienare. Ad 7. Resp. si sermo sit de juramento à servo, vel filiofamilias delato parti, & hæc juravit dari actionem contra dominum de peculio; contra Patrem autem non tantum de peculio, sed etiam, si in re alia; discrimen hoc inter seruum, & filiumfamilias exponitur L. 3. §. 5. & 9. ff. de peculio.

§. 2.

Quibus deferri possit juramentum litis decisorium?

2106. **Q**uæstio procedit de juramento voluntario? Resp. regulam generalem tradit L. 26. ff. h. t. ibi: qui jurasse dicitur, nihil refert, cujus sexus, ætatisve sit; omni enim modo custodiri debet jusjurandum adversus eum, qui contentus eo, cum deferret, fuit: quamvis pupillus non videatur pejerare, quia sciens fallere non videtur.

Ex hoc textu deducunt aliqui, juramentum litis decisivum etiam pupillo deferri posse; huic tamen opponitur L. 32. ff. h. t. §. 2. ibi: pupillo non defertur juramentum. Sed hoc videtur intelligendum de judiciali; cum non habeat legitimam personam standi in judicio; illud autem de voluntario, si acceptet; nam, si pupillus juret extrajudicialiter, tenebitur quidem juramento; non tamen videtur referri posse.

2107. Dubium autem primum est, an juramentum litis decisorium, & voluntarium servo deferri possit? 2. an filiofamilias? 3. an Procuratori? 4. an Extraneo? 5. an eundem effectum præstet juramentum voluntarium, quando deferens contentus est paratà alterius voluntate, quàm, si re ipsa foret emissum? 6. quem effectum præstet juramentum delatum quidem, sed iterum revocatum? 7. an deferens juramentum voluntarium teneatur illud remittere prævidens alterum commissurum esse perjurium? 8. an juramentum voluntarium possit impunè recusari? 9. quid agendum, si deposito juramento pa-

teat jurantem peccasse? Ad 1. Resp. posse; nam, si deferens exinde nocumentum subeat, imputare sibi debet, quòd juramentum litis decisorium voluntariè detulerit servo; posse autem deferri servo, habetur L. 23. ff. h. t. ibi: si servus juraverit, Dominum dare non oportere: exceptio Domino indulgenda est: sibi, adversarius imputabit, qui servo detulit jusjurandum; & L. 25. ff. eod. ibi: sed & si servus meus, delato, vel relato ei jurejurando, juravit, rem Domini esse, vel ei dari oportere: putò dandam mihi actionem, vel pacti exceptionem, propter religionem, & conventionem. Ad 2. Resp. pariter, quòd sic; ex L. multò magis 24. ff. eod. ibi: multò magis proderit patri religio filii, cum quo etiam judicium consistere potest. Ipsi autem referentes conditionem eorum, quibus subjecti sunt, non faciunt deteriore. Ad 3. Resp. affirm. ex L. jusjurandum 32. ff. eod. §. 3. ibi: Procurator non compellitur jurare: nec defensor, & ita Julianus scribit lib. 10. Digestorum, defensorem jurare non compelli: sufficere, ad plenam defensionem, si paratus sit judicium accipere. Ad 4. videtur negandum; quia nobis per extraneum actio non acquiritur; quod verum est directè; si autem pars etiam extraneo deferret juramentum pro altera parte, videretur cedere juri suo, & consequenter si is, pro quo juravit extraneus, deinde conveniretur à parte, quæ in alterius favorem juramentum extraneo detulit, possit illi opponi lis decisa per juramentum extranei saltem ex præsumpta cessio-
ne juris prætensi.

Ad 5. Resp. effectum decisivum litis non competere juramento voluntario à parte non delato; bene tamen delato, si deferens contentus sit solà voluntate alterius ad jurandum paratà, intra tempus, ad quod delator restrinxit. Ratio primæ partis est ex L. 3. ff. de jurejurando, ubi hæc verba Prætoris (si is, cum quo agatur, conditione delatà juraverit, cum quo agatur, accipere debemus ipsum rem) sic exponit Ulpianus: nec frustra
adji-

adjicitur *conditione delata*. nam si Reus juravit, *nemine* ei jusjurandum *deferente*: prætor id jusjurandum, non tuebitur; sibi enim juravit; alioquin facillimus quisque ad jusjurandum, decurrens, nemine sibi deferente jusjurandum, oneribus actionum se liberabit. Ratio secundæ partis est ex *L. 6. ff. eod. ibi: Remittit jusjurandum, qui, deferente se, cum paratus esset adversarius jurare, gratiam ei facit, contentus voluntate suscepti jurisjurandi*; ubi clarè loquitur de juramento *delato*, ut aperçè colligitur ex verbis immediatè seqq. ibi: *quòd si non suscepit jusjurandum, licet postea parato jurare actor nolit deferre, non videbitur remissum*; nam, quod susceptum est, remitti debet.

2109. Ad 6 Resp. Si, antequam is, cui delatum est juramentum, hoc deponat, deferens revocet delationem, esto alter juret, perinde futurum, quàm si juraret juramento *non delato*, per *L. 11. C. de Rebus credit. §. Si quis*, ibi: si quis autem Sacramentum intulerit, & hoc revocare maluerit, licere quidem ei hoc facere, & alias probationes, si voluerit, præstare: ita tamen, ut *hujusmodi licentia usque ad litis tantummodo terminum ei præsetur*. Ex hoc enim habetur, delationem, re adhuc integrâ, licitè revocari; consequenter, juramentum nihilominus, revocatione factâ emissum, esse *non delatum*; cum *non esse delatum*, & delationem esse legitimè revocatam, in ordine ad effectum juris, perinde se habeant. Ad 7. Resp. cæteris paribus, teneri ex charitate; non autem cum gravi suo detrimento. Ad 8. Resp. posse licitè in principio; nam obligatio jurandi juramento voluntario nascitur ex pacto partium; at in principio neutra pars pacisci cogitur, sed potest recusare pactum, consequenter juramentum delatum.

2110. Dices: ergò in tali casu tenebitur eo ipso jurare deferens, si alter juramentum ab ipso extrajudicialiter delatum recuset, & referat. Resp. negando illatum; nam ex eo, quòd is, cui juramentum delatum est extrajudicialiter, hoc

referat in deferentem, hic quidem jurare poterit, & juramento deposito consequetur effectum, quem juranti præstat juramentum litis decisorium: ea tamen relatio non imponit *ei necessitatem* jurandi; cum iste casus *relationis* non sit deductus in pactum, quo alteri juramentum delatum est; & ideo *L. 17. ff. de jurejurand.* dicitur, jusjurandum, quod ex conventionione extra judicium defertur, referri non potest, nimirum ut deferens ex *necessitate* jurare cogatur, eo ipso, quòd alter nolit.

Ad 9 Resp. de hoc casu agi *L. causa 211. 1. C. de Rebus credit.* ibi: *causa jurejurando, ex consensu utriusque partis, vel adversario inferente, delato, & præstito, vel remisso decisa, nec perjurii prætextu retractari potest, nisi specialiter hoc lege excipiatur*; ubi nota exceptionem: *nisi hoc lege specialiter excipiatur*; ergo ubi non occurrit specialis exceptio legis, Judex procedere debet juxta juramentum depositum, esto deprehendatur falsum. Deinde *L. 5. §. 2. ff. b. t.* habetur: *dato jurejurando, non aliud queritur, quàm an juratum sit? remissa questione, an debeatur: quasi satis probatum sit jurejurando*; demum *L. 31.* ibi: quòd *si aliàs inter ipsos jurejurando transactum sit negotium, non conceditur, eandem causam retractare*.

Ex his juribus deducitur, si quis de-²¹¹²posuit juramentum voluntarium (nimirum à parte sibi delatum) id, quod vi ejus valeret, si non foret perjurium, per se loquendo dicendum etiam in casu, quo sub hoc deprehenderetur esse falsum, nec posse retractari; ratio comprimis est ex cit. juribus; deinde, quia ex conventionione partium res decisa *hoc ipso* est, quòd alter juret; nam deferens, vi pacti se obligat ad acquiescendum, si alter jurare audeat; ergo ubi hoc factum est vi pacti tenebitur acquiescere; cum revera sic interveniat ex parte deferentis saltem tacita cessio sui juris, si ille audeat jurare; cum aliud non quærat, quàm, *an sit juratum? remissa questione, an res debeatur? ut constat ex præced. num.*

Dixi, per se loquendo, deposito juramento

mento voluntario, quantumvis falso, id, super quo conventum est, non retractari. Nam quoad hoc extat duplex exceptio; prima est, si quis juravit de legato, vel fidei commissio sibi præstando ex testamento, & juramentum deprehenditur falsum; cujus ratio non est utcunque, ne impium lucrum capiat ex delicto suo, suppositâ conventionem cum deferente juramentum merè conditionatâ; hæres enim non potest præsumi in tali casu velle contravenire voluntati Testatoris; conveniendo absolute, ut rem alter sibi habeat, esto falso juret; nam hoc non competit hæredi: ex quo liquet, aliud esse in casu, quo quis in resua, & independenter à voluntate alterius, cedit, si pars juramentum delatum præstet.

2113. Altera exceptio est, ut non acquiescatur juramento deposito ab uno litigantium, ab altero sibi delato; quando ex conventionem admittitur juramentum deferentis contra juramentum ejus, cui ab hoc delatum est; tunc enim posterior causa jurisjurandi potior est, ut dicitur *L. in duobus. 28. ff. b. t. §. fin.* ibi: *cum ex hac parte jusjurandum, & actionem, & exceptionem inducat, si forte reus extrajudicium, actore inferente, juraverit, se dare non oportere, & Actor, reo deferente, dare sibi oportere, vel contra: posterior causa jurisjurandi potior habebitur, nec tamen præjudicium perjurio alterius fiat: quia non quæretur, an dare eum oportet? sed, an actor juraverit?* ubi gloss. lit. 9. Jassone, ultimo, inquit, juramento stari oportet; ultimum enim primo derogat.

§. 3.

In quibus causis deferri possit juramentum voluntarium.

2114. Ad hoc aliquid dictum est superius n. 2101. ex c. fin. b. t. clarius tamen ad hoc respondetur *L. ait Prætor. 3. ff. b. t. §. 1.* ibi: *quacunque autem actione quis conveniatur, si iuraverit, proficiet ei jusiurandum: sive in personam, sive in rem, sive in factum, sive penali actione; vel quavis alia agatur: sive de interdicto.*

2115. Ex hoc sequitur, juramentum litis de-

cisivum, & voluntarium; deferri posse in qualibet causa civili, quando civiliter agitur ad proprium interesse; non autem, si actione populari, nimirum ad interesse plurium; etiam si agatur actionibus famosis; seu infamantibus. Tres partes habet hæc sequela. 1. probatur ex *cit. L. ait Prætor. §. 1.* ibi: *quacunque autem actione &c.* quod etiam colligitur ex *§. 2.* ibi: *Sed etsi de conditione personæ fuerit juratum, Prætor jusiurandum tuebitur,* ut puta, detuli jusiurandum, & jurasti, in potestate mea te non esse: tuendum erit jusiurandum. 2. etiam probatur: quia unus ex Actoribus; ubi actio popularis est, sine aliorum consensu, cæteris præjudicare non potest: ratio 3. partis est ex dictis; cum allatis ibid. exceptionibus; quod tamen intellige de illis actionibus famosis; quæ intentantur solum civiliter.

Sequitur. 2. dictum juramentum deferri posse etiam in casu, quo agitur de crimine famoso criminaliter, sed solum tunc, quando alias in tali causa transigere licet; ratio sumitur ex eo; quia delatio juramenti voluntarii habet speciem transactionis; saltem ad hunc effectum, ut Actor præstito juramento repellendus sit, prout diximus n. 2102. ergo in iis causis etiam famosis concessum est parti deferre juramentum voluntarium; in quibus super iisdem conceditur transactio; de quibus egimus lib. 1. tit. 36. de Transact.

Quamvis autem communiter dicatur, in quacunque causa, ubi civiliter agitur, posse parti à parte deferri juramentum voluntarium tam intra, quam extrajudicium; advertendum tamen: 1. juramentum extrajudiciale non necessario referri; juxta dicta num. 2110. advert. 2. tametsi regulariter juramento litis decisivo stetur; etiam voluntario, postquam ab eo, cui delatum erat, emissum est; licet deinde falsum deprehendatur; nec propterea retractari debeat ex dict. à numer. 2111. hoc tamen in duobus casibus limitari; ut in iis non procedat; propter dicta à n. 2112.

§. IV.